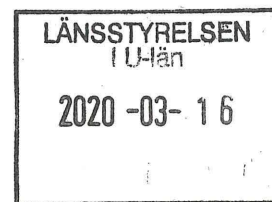

Diarienummer: BMN-278/17
Datum: 2019-11-14
Förvaltning: Kommunstyrelseförvaltningen
Enhet: Enheten för strategisk utveckling och planering
Handläggare: Thomas Norrman, miljöstrateg
Nämnd: Bygg- och miljönämnden

Förslag till beslut om bildande av Valstasjöns naturreservat

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av enheten för strategisk utveckling och planering på uppdrag av bygg- och miljönämnden.

Bakgrund och beskrivning av ärendet

Bygg- och miljönämnden har i mål för verksamheten angett att ett naturreservat ska bildas vid Valstasjön med omgivande skogar. Målsättningen har definierats i särskilt beslut, BMN 278/2017, (§ 21, 2017).

Hallstahammars kommun har beviljats s.k. LONA-bidrag (lokala naturvårdssatsningen) för reservatsbildningen samt genomförande av vissa skötselåtgärder inom Valstasjöns naturreservat. Skötselåtgärder har omfattat tätning av Valstasjöns fördämning, anläggning av besöksparkering samt röjning och markering av ny stig, m.m.

Beskrivning av reservatet

Valstasjöns naturreservat ligger i direkt anslutning till de östra delarna av Hallstahammars tätort. Området avgränsas i norr och öster av jordbruksmark. I söder angränsar området till länsväg 555. Valstasjöns naturreservat omfattas av flera olika naturtyper. Området runt sjön domineras av öppna fuktängar samt trädklädd betesmark och skogsbete. Betesmarken har hävdats genom färbete från tidigt 1990-tal och fram till 2014. Ett litet lövskogsparti med lundkaraktär finns sydväst om sjön.

Norr om sjön, och upp till reservatets norra gräns, dominerar barrskog med vissa inslag av kärrmarker. Andelen lövträd i detta område är förhållandevis liten och död ved förekommer endast i ringa omfattning. Området är ett viktigt rekreationsområde som nyttjas flitigt av skolor och förskolor samt allmänheten.

Valstasjön skapades under senare delen av 1700-talet som en del i ett bevattningsssystem, där sjöns vattennivå kunde regleras för att öka tillväxten på omgivande odlingsmark och ängar. Bevattningsystemet prisades 1816 av Kongl. Svenska Landtbruks-Academien. I sjön planterades även fisk ut för husbehov. Valstasjön är idag en viktig lokal för groddjur och under

lek förekommer vanlig padda rikligt. Närområdet är välbesökt av olika hackspettarter, bland annat den mindre hackspetten som är en signalart för lövskog med mycket död ved. I sjön växer också den fridlysta spetsnaten som klassas som sårbar (rödlista 2015) men i tidigare rödlista bedömts som starkt hotad. Sjöns fördämning, en ursprungligen handgrävd jordvall i söder, kvarhåller fortfarande vattnet i sjön. Fördämningen läcker men har delvis förbättrats för att mer långsiktigt trygga vattentillgången i sjön. Den förhållandevis låga vattennivån leder också till att sjön successivt växer igen.

Skäl för beslutet

Skyddet av Valstasjöns naturreservat är viktigt för att säkra tillgången till tätortsnära natur för friluftsliv, och att bevara en grönstruktur som gynnar biologisk mångfald. Exploateringstrycket i tätortens östra delar är för tillfället högt, där ny bostadsbebyggelse uppförs. Möjlighet till exploatering vid Valstalund, direkt norr om Valstaskogen, undersöks för närvarande. Bevarandet av området skapar förutsättningar för attraktiva boendemiljöer. En politisk målsättning finns också om att öka andelen skyddad natur i Hallstahammars kommun. För reservatsbildningen har LONA-bidrag beviljats.

Tillgång till tätortsnära natur är viktigt ur ett jämlikhetsperspektiv då alla invånare på ett enkelt sätt kan ta del av den. Naturen kan även bidra till integration i samhället. Med utgångspunkt i det lokala arbetet med Agenda 2030 planerar Hallstahammars kommun för informationsinsatser som främjar såväl social som miljömässig hållbarhet. Tätortsnära natur är en viktig faktor i detta arbete. Ökad vistelse i naturen bedöms även ha en gynnsam effekt på människors hälsa.

Den omfattande besöksfrekvensen i området motiverar ett förbud mot jakt. Jakträtthavaren har under lång tid ej heller bedrivit jakt inom reservatsområdet. Skydds jakt vid behov undantas från förbudet liksom möjligheten att med kopplad hund driva jaktbart vilt ut ur reservatet.

Miljö kvalitetsmål

Bildandet av naturreservatet bidrar till uppfyllandet av miljö kvalitetsmålen God bebyggd miljö, Levande skogar, Myllrande våtmarker och Ett rikt växt- och djurliv, om vilka Sveriges riksdag beslutat. Reservatet bidrar även till att FN:s globala hållbarhetsmål: 3 God hälsa och välbefinnande, 10 Minskad ojämlikhet, 11 Hållbara städer och samhällen samt 15 Ekosystem och biologisk mångfald kan uppnås.

Motiv till skyddsformen naturreservat

Enligt 7 kap. 4 § miljöbalken får kommunen förklara ett mark- eller vattenområde som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet.

Hallstahammars kommun har bedömt att det är ett angeläget allmänt intresse att det berörda området, med dess stora värde för friluftslivet och befintliga livsmiljöer för arter, bevaras och främjas. Den allmänna hänsyn som följer av exempelvis skogsvårdslagens bestämmelser anses inte tillräcklig för att säkerställa ett långsiktigt skydd av området och dess naturmiljöer.

För att bevara de värden som finns och säkerställa syftet med skyddet, är det befogat att göra vissa inskränkningar i rätten att använda området och att beslutet därför behöver omfatta en rad

föreskrifter. Även rätten att uppföra anläggningar samt att utföra de skötselåtgärder som krävs, behöver säkerställas genom föreskrifter.

Konsekvensutredning

Innan en myndighet beslutar om föreskrifter eller allmänna råd, ska myndigheten så tidigt som möjligt utreda föreskrifternas eller de allmänna rådens kostnadsmässiga och andra konsekvenser i den omfattning som behövs i det enskilda fallet och dokumentera utredningen i en konsekvensutredning, samt ge statliga myndigheter, kommuner, landsting, organisationer, näringslivet och andra som kostnadsmässigt eller på något annat betydande sätt berörs tillfälle att yttra sig i frågan samt om konsekvensutredningen.

Kravet på konsekvensutredning avser endast föreskrifter enligt 8 kap. regeringsformen, till vilka ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken hör. Föreskrifterna enligt 7 kap. 5 och 6 §§ miljöbalken omfattas inte av kravet på konsekvensutredning.

De föreskrifter som omfattas av kravet på konsekvensutredning har bedömts få så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att Hallstahammars kommun, i enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredningar vid regelgivning, bedömt att det saknats skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

Andra sakförhållanden

Reservatsbeslutet strider inte mot gällande planer. Området är i gällande översiktsplan utpekad som lämpligt för reservatsbildning.

Samråd

Samråd enligt 25, 25 a resp. 25 b §§ förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. har hållits med Länsstyrelsen, Skogsstyrelsen samt Sveriges geologiska undersökning (SGU). Skogsstyrelsen och SGU har meddelat att de inte har några synpunkter över bildande av naturreservat enligt upprättat förslag. Länsstyrelsen i Västmanlands län har meddelat synpunkter, vilka till del hör sammats och inarbetats i slutligt förslag.

Remiss

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken har, i enlighet med 24 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., skriftligen medgivit att reservatsbildningen sker enligt upprättat förslag till beslut.

Samråd har hållits med Länsstyrelsen i Västmanlands län, Skogsstyrelsen och Sveriges geologiska undersökning (SGU). Inkomna synpunkter har i huvudsak hör sammats och införlivats i förslag till beslut. Löpande dialog har under processen hållits med Hallstahammars naturskyddsförening och berörda fastighetsägare. Föredrag kring planerna för reservatet och guidningar i fält, har vid flera tillfällen hållits för allmänheten. Synpunkter har också i viss mån inhämtats från förskoleverksamhet.

Tekniska nämnden, som föreslås vara förvaltare av naturreservatet, har lämnat synpunkter i huvudsak kopplade till finansiering av åtgärder enligt skötselplanen. Skötseln i reservatet omfattar till stor del skogsskötselåtgärder enligt upprättad skogsbruksplan. I ärendet föreslås därför att eventuella överskott från skogsskötselåtgärder inom reservatet ska kunna

återinvesteras i reservatets utveckling. Möjlighet finns även att ansöka om statliga medel för naturvårdande åtgärder inom reservatet, om åtgärderna inte specifikt omfattas av upprättad skötselplan.

Förvaltningens ståndpunkt

Tätortsnära natur får en allt viktigare roll vid utveckling av hållbara städer och samhällen och en god bebyggd miljö. De ekosystemtjänster som naturområden ger, bidrar till förbättrad folkhälsa genom bland annat möjligheten till att utöva friluftslivsaktiviteter. Naturen kan också fungera som mötesplatser som bidrar till inkludering och sammanhållning. Genom reservatsbildningen säkerställs tillgången till lättillgänglig natur i direkt närhet till befintlig och planerad bostadsbebyggelse.

Upprättat förslag till reservatsföreskrifter och skötselplan är en avvägning mellan behovet av skydd för att nå syftet med reservatsbildningen och en skötselomfattning som långsiktigt kan upprätthållas.

Förslag till beslut

Bygg- och miljönämnden föreslår kommunstyrelsen besluta:

Med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken förklarar Hallstahammars kommun det område som markerats i kartbild i bilaga *Föreskrifter för Valstasjöns naturreservat* som naturreservat. Reservatet har den avgränsning som framgår av kartbilden och med de gränser som slutligen märks ut i fält. Naturreservatets namn ska vara Valstasjöns naturreservat.

För att tillgodose och uppnå syftet med reservatet beslutar Hallstahammars kommun med stöd av 7 kap. 5, 6, och 30 §§ miljöbalken att bilagda *Föreskrifter för Valstasjöns naturreservat* ska gälla för reservatet.

Hallstahammars kommun fastställer samtidigt, med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. skötselplanen för reservatets långsiktiga vård, bilaga *Skötselplan för Valstasjöns naturreservat*.

I enlighet med 2 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. ska Hallstahammars kommun, tekniska nämnden, vara förvaltare av naturreservatet. De skötselåtgärder som erfordras för att uppnå syftet med reservatsbildningen får finansieras med nettovinst av genomförda skogsskötselåtgärder inom reservatet.

Bilagor

Föreskrifter för Valstasjöns naturreservat

Skötselplan för Valstasjöns naturreservat

För bygg- och miljöförvaltningen

Thomas Norrman, miljöstrateg

Kommunfullmäktige

2020-02-17

10

Plats och tid

Sessionssalen, Kommunhuset, Hallstahammar, klockan 18.30 – 19.50.

Beslutande

Ordföranden Rolf Hahre (S), samt ledamöter enligt bifogad förteckning

LÄNSSTYRELSEN
U-län

2020-03-16

Övriga deltagande

Ersättare enligt bifogad förteckning, samt Carina Iwemyr, Mia Lundqvist,
Leader Mälardalen § 2

Utses att justera

Justeringens plats och tid

Kommunhuset den 25 februari 2020 klockan 08.30.

Underskrifter

Paragrafer 1 - 33

Sekreterare

Carina Iwemyr

Carina Iwemyr

Ordförande

Rolf Hahre

Rolf Hahre (S)

Barbara Hallström

Barbara Hallström (L)

Tommy Emterby

Tommy Emterby (KD)

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag

Organ och §§

Kommunfullmäktige §§ 1 - 33

Sammanträdesdatum

2020-02-17

Anslaget uppsättes

2020-02-25

Anslaget nedtages

2020-03-19

Förvaringsplats för protokollet

Nämndkansliet

Underskrift

Carina Iwemyr

Carina Iwemyr

Utdragsbestyrkande

u

KF § 3

Bildande av Valstasjöns naturreservat i Hallstahammars kommun samt föreskrifter härför Dnr 368/19

Bygg- och miljönämnden föreslår den 21 november 2019 § 116 att Valstasjöns naturreservat ska bildas, att föreskrifter för naturreservat fastställs och att tekniska nämnden ska vara förvaltare av naturreservatet.

Syftet med naturreservatet är att bevara och utveckla tätortsnära värden för naturupplevelser, friluftsliv och rekreation, att bevara och utveckla biologiska värden kopplade till Valstasjön med omgivande strandängar, våtmarker, och trädklädd betesmark samt att bevara och utveckla biologiska värden i skogsmark.

Föreskrifter och skötselplanen för reservatsbildningen har upprättats. Föreskrifterna ska möjliggöra att syftet med reservatet tillgodoses. Skötselplanen behandlas i ett separat ärende.

Bygg- och miljöförvaltningen anför i skrivelse den 14 november 2019 bland annat att tätortsnära natur får en allt viktigare roll vid utveckling av hållbara städer och samhällen och en god bebyggd miljö. De ekosystemtjänster som naturområden ger, bidrar till förbättrad folkhälsa genom bland annat möjligheten till att utöva friluftslivsaktiviteter. Naturen kan också fungera som mötesplatser som bidrar till inkludering och sammanhållning. Genom reservatsbildningen säkerställs tillgången till lättillgänglig natur i direkt närhet till befintlig och planerad bostadsbebyggelse. Upprättat förslag till reservatsföreskrifter och skötselplan är en avvägning mellan behovet av skydd för att nå syftet med reservatsbildningen och en skötselomfattning som långsiktigt kan upprätthållas.

Tekniska nämnden har den 18 juni 2019 § 59 beslutade att man är positivt inställd till bildandet av Valstasjöns naturreservat samt uttalar följande: "Föreslagen finansiering av skötselåtgärder inom naturreservatet kommer inte att täcka samtliga kostnader som föreslås i skötselplanen. Tekniska nämnden har inte i sin budget medel för att täcka dessa kostnader och att medel behöver därför tillskjutas årligen. Tekniska nämnden bör också utifrån tekniska förvaltningens förutsättningar vara de som bestämmer genomförandetakten och ambitionsnivån på skötsel- och utvecklingsåtgärder. I övrigt överlämnas förvaltningens skrivelse som nämndens synpunkter i övrigt på bildandet av naturreservatet."

Kommunstyrelsen beslutade den 2 december 2019 § 276 att återremittera ärendet i avvaktan på att en finansiell införandeplan tas fram för skötselplanen för naturreservatet.

Kommunstyrelsen har behandlat ärendet den 3 februari 2020 § 7.

Forts KF § 3

Kommunfullmäktige beslutar

att med stöd av 7 kap 4 § i Miljöbalken bilda Valstasjöns naturreservat. enligt en till ärendet hörande bilaga 1,

att med stöd av 7 kap 5, 6, och 30 §§ i miljöbalken fastställa föreskrifter för Valstasjöns naturreservat enligt en till ärendet hörande bilaga 2, samt

att tekniska nämnden ska vara förvaltare av naturreservatet.

Exp till Reglementsparmen
Tekniska nämnden
Bygg- och miljönämnden

UTDRAG

KF § 4

Skötselplan för Valstasjöns naturreservat i Hallstahammars kommun
Dnr 369/19

Bygg- och miljönämnden föreslår den 21 november 2019 att skötselplan för Valstasjöns naturreservat fastställs, att skötselåtgärder som erfordras för att uppnå syftet med reservatsbildningen finansieras med nettovinst av genomförda skogs-skötselåtgärder inom reservatet, samt att finansieringen för övriga åtgärder därutöver tas i beaktande i framtida budgetprocesser.

Syftet med naturreservatet är att bevara och utveckla tätortsnära värden för naturupplevelser, friluftsliv och rekreation, att bevara och utveckla biologiska värden kopplade till Valstasjön med omgivande strandängar, våtmarker, och trädklädd betesmark samt att bevara och utveckla biologiska värden i skogsmark. Utifrån syftet med reservatet sätts lämpligen vissa övergripande målsättningar för friluftslivet och för utvecklingen av biologiska värden. Reservatsbildningens huvudsakliga målsättning för friluftslivet är att området skyddas från exploatering. Övergripande skötsel av skogsmark kan också bidra till stärkt friluftsliv.

En skötselplan för reservatsbildningen har upprättats. Reservatet har indelats i fem skötselområden:

1. Vatten, fuktängar, trädklädd betesmark och skogsbeta
2. Lövdominerad skog
3. Planterad granskog
4. Barrskog med inslag av kärrmarker
5. Social "lekskog"

Den skötsel som sker enligt den certifieringsanpassade skogsbruksplanen ska följas upp årligen. Skötselåtgärder som ombesörjs av förvaltaren ska genomföras och följas upp i sådan omfattning att syftet med reservatet inte åsidosätts. Förvaltaren beslutar om prioriteringsordning för uppförande av i skötselplanen redovisade anläggningar.

Tekniska nämnden beslutade den 18 juni 2019 § 59 att man är positivt inställd till bildandet av Valstasjöns naturreservat men uttalade även följande: "Föreslagen finansiering av skötselåtgärder inom naturreservatet kommer inte att täcka samtliga kostnader som föreslås i skötselplanen. Tekniska nämnden har inte i sin budget medel för att täcka dessa kostnader och att medel behöver därför tillskjutas årligen. Tekniska nämnden bör också utifrån tekniska förvaltningens förutsättningar vara de som bestämmer genomförandetakten och ambitionsnivån på skötsel- och utvecklingsåtgärder. I övrigt överlämnas förvaltningens skrivelse som nämndens synpunkter i övrigt på bildandet av naturreservatet".

Forts KF § 4

Kommunstyrelsen beslutade den 2 december 2019 § 276 att återremittera ärendet gällande skötselplan för Valstasjöns naturreservat till tekniska nämnden för framtagandet av en finansiell införandeplan. I avvaktan på att en finansiell införandeplan tas fram för skötselplanen för naturreservatet beslutade kommunstyrelsens även den 2 december 2019 § 275 att återremittera ärendet om bildande av Valstasjöns naturreservat i Hallstahammars kommun.

Tekniska förvaltningen anför i skrivelse den 24 januari 2020 bland annat att finansieringen av driften för naturreservatet bör vara en del av gata/park avdelningens ordinarie driftsbudget och att ambitionsnivån måste anpassas efter driftsbudgeten. Inför inrättandet av naturreservatet finns initiala kostnader som behöver täckning. Det rör sig om utmärkning av reservatsgränsen, skyltning, inmätning av stigar, framtagande av informationsmaterial samt en allmän genomgång av riskträd och framkomlighet inom reservatet. Förvaltningen föreslår att de initiala kostnaderna för inrättandet av reservatet bekostas genom uttag från skogskontot om maximalt 200 000 kronor år 2020. Ett granbestånd som drabbats av granbarkborreangrepp inom reservatsområdet är avverkningsanmält och ett visst netto kommer därför att finnas från skogen inom reservatet. Avverkningen inom reservatet förväntas dock inte täcka hela kostnaden för inrättandet. Utöver de initiala kostnaderna och kostnaderna för årlig drift behöver också en prioriteringsplan tas fram för framtida investerings- och underhållsbehov kopplat till skötselplanens långsiktiga mål. Förvaltningen föreslår att denna ska presenteras för tekniska nämnden senast i november 2020. Förvaltningen föreslår att budget för kommande utvecklingsprojekt inom reservatet beslutas i samband med ordinarie budgetprocess och att man då vid varje enskilt tillfälle beslutar om vart finansieringen tas ifrån. Tekniska nämnden har den 29 januari 2020 § 4 beslutat att uttala att de initiala kostnaderna för inrättandet av Valstasjöns naturreservat finansieras genom uttag från skogskontot motsvarande maximalt 200 000 kronor år 2020. Vidare har nämnden för egen del beslutat dels att en driftsplan som redovisar de skötselinsatser som bedrivs utanför skogsbruksplanen för att uppnå reservatets syften, dels att en prioriterad investerings- och underhållsplan kopplat till skötselplanens långsiktiga mål, skall redovisas för nämnden.

Kommunstyrelsen har behandlat ärendet den 3 februari 2020 § 8.

I ett anförande yrkar Reijo Tarkka (V) att miljöstrateg Tomas Norrman skall vara beställare för åtgärder i reservat samt att utöver 200 000 kronor i startkostnader ytterligare tillföra 100 000 kronor för åtgärder inom reservatet för år 2020 i avvaktan på att tekniska kontoret skall lämna förslag om slutlig finansieringsplan.

Anförande hålls av Peter Ristikartano (MP) i vilket han yrkar som ett tillägg till kommunstyrelsens förslag att ytterligare 100 000 kronor ska destinerats till Valstasjöns naturreservat under 2020.

UTDRAG

Forts KF § 4

Anförande hålls av Anna Gunstad Bäckman (C) i vilket hon yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag och avslag på Reijo Tarkkas (V) yrkande.

I ett anförande yrkar Marijo Edlund (M) bifall till kommunstyrelsens förslag.

Sedan propositionsordningen godkänts beslutar kommunfullmäktige med bifall till kommunstyrelsens förslag och avslag på dels Reijo Tarkkas (V) yrkande, dels Peter Ristikartanos (MP) tilläggsyrkande.

Kommunfullmäktige beslutar således

att fastställa skötselplan för Valstasjöns naturreservat,

att delegera till kommunstyrelsen att revidera skötselplanen, samt

att tekniska nämnden under 2020 ska redovisa sin prioriterade investerings- och underhållsplan kopplat till skötselplanens långsiktiga mål för kommunstyrelsen.

Mot beslutet reserverar sig Lorin Ismael (V), Reijo Tarkka (V), Annica Lindholm (V) och Christer Hansson och Peter Ristikartano (MP).

Exp till: Reglementsparmen
Tekniska nämnden
Bygg- och miljönämnden

Föreskrifter för Valstasjöns naturreservat

Dessa föreskrifter omfattar:

1. de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden,
2. de skyldigheter att tåla visst intrång samt
3. den reglering av rätten att färdas fritt inom reservatet som behövs för att säkerställa skyddet av området och uppnå syftet med naturreservatet.

**Regler
och före-
skrifter**

Avgifter
och taxor

Beslutad av: Kommunfullmäktige

Datum och paragraf: 2020-02-17

Innehåll

Föreskrifter för Valstasjöns naturreservat	4
A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkning i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med reservatet	4
B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om skyldighet att tåla visst intrång.....	4
C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet och om ordningen i övrigt inom reservatet	5
Föreskrifter under A och C ska inte utgöra hinder för	5
Syftet med naturreservatet.....	5
Uppgifter om reservatet.....	6
Upplysningar	7
Dispens från föreskrifterna m.m.....	7
Artskydd	7
Vattenlagstiftning	7
Gräns för Valstasjöns naturreservat.....	8
Översiktskarta.....	9

Föreskrifter för Valstasjöns naturreservat

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkning i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med reservatet

Utöver vad som gäller enligt andra författningar är det förbjudet att inom reservatet:

1. spränga, schakta, gräva, utfylla eller bedriva täkt i någon form
2. anlägga nya vägar, stigar och rastplatser
3. uppföra ny byggnad eller annan fast anläggning (t.ex. ekonomibygnad, bostadshus, jaktorn, mast, mark- eller luftledning)
4. införa för reservatsområdet främmande växter eller djur
5. anordna upplag annat än tillfälligt i samband med området skötsel
6. använda kemiska bekämpningsmedel eller växtnäringsämnen
7. utföra avverkning, röjning eller annan skogsbruksåtgärd, eller på annat sätt skada vegetationen utöver de åtgärder som följer av skötselplanen
8. dika eller på annat sätt genomföra åtgärder som sänker vattennivån i Valstasjön eller påverkar området hydrologi
9. bedriva jakt.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om skyldighet att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheterna förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet:

1. Utmärkning av reservatets gränser i terrängen samt utplacering av informationstavlor.
2. Utföra följande åtgärder i naturvårdssyfte: skogsavverkning i den omfattning som bestäms i skötselplanen och i samband med detta framföra motordrivet fordon, genomföra röjning, utglesning, ring-/randbarkning eller på annat sätt skada eller döda träd för att tillskapa död ved, gynna andra träd eller skyddsvärda arter.
3. Uppförande och underhåll av anordningar och anläggningar för allmänhetens friluftsliv såsom vandringsleder, ridled, utegym, vindskydd, brygga, p-plats, rastplats, eldstad etc.
4. Genomförande och underhåll av tätningståtgärder, skogsröjningar, muddringar eller grävningssarbeten som behövs för att bibehålla och, om möjligt, öka den totala arealen vattenyta i och kring Valstasjön.
5. Genomförande av åtgärder som gynnar hotade och sällsynta arter såsom spetsnate och större vattensalamander.
6. Bekämpning av invasiva arter.
7. Genomföra uppföljande undersökningar av markförhållanden, flora och fauna.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet och om ordningen i övrigt inom reservatet

Utöver vad som gäller enligt andra författningar är det förbjudet att inom reservatet:

1. förstöra eller skada fast naturföremål, t.ex. block och hållmark
2. medvetet skada växter, svampar och djur
3. göra upp eld annat än på av Hallstahammars kommun anvisad plats
4. ställa upp husvagn eller husbil utan tillstånd från förvaltaren av naturreservatet
5. framföra motordrivet fordon annat än på befintlig väg och p-plats
6. parkera annat än på anvisad plats
7. rida eller cykla annat än på anvisade stigar/vägar/områden
8. sätta upp skylt eller liknande anordning annat än tillfälligt. Med tillfälligt avses en tidsrymd om högst 6 månader.

Föreskrifter under A och C ska inte utgöra hinder för

1. förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att vidta de åtgärder som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet och som har stöd av B-föreskrifterna och preciseras av vid var tid fastställd skötselplan,
2. vetenskapliga undersökningar med syfte att öka kunskapen om de biologiska värdena i området. För sådana undersökningar krävs det dock tillstånd av den kommunala nämnd som ansvarar för tillsyn av reservatet,
3. ägare till fastigheten Valsta 3:3 att ur Valstasjön uttaga vatten för trädgårdsbevattning där uttagpunkten ska vara befintlig (136688, 6610548 i sweref99 16 30) ± 5 meter,
4. plockning av icke fridlysta växter, bär och matsvamp för husbehov,
5. jakträttshavare att i enlighet med jaktlagstiftningen bedriva skydds jakt och avliva trafikskadat vilt,
6. jakträttshavare att med kopplad hund driva jaktbart vilt ut ur reservatet,
7. ledningsrättshavare för Lr 1961-665.A att se till, underhålla och reparera berörd jordkabel.

Syftet med naturreservatet är att:

- bevara och utveckla tätortsnära värden för naturupplevelser, friluftsliv och rekreation,
- bevara och utveckla biologiska värden kopplade till Valstasjön med omgivande strandängar, våtmarker, och trädklädd betesmark,
- bevara och utveckla biologiska värden i skogsmark.

Syftet ska nås genom att:

- Valstasjöns fördämning restaureras och arealen vattenspeglar utökas,
- skogsskötseln anpassas så att andelen lövträd och andelen död ved ökar i hela området,
- strandängar och skog runt Valstasjön hävdas genom bete eller slåtter,
- tillgängliggörande anläggningar såsom brygga, spänger och grillplatser uppförs.

Uppgifter om reservatet

Reservatets namn:	Valstasjöns naturreservat
Län:	Västmanland
Kommun:	Hallstahammar
Lägesbeskrivning:	ca 1 km öster om Hallstahammars centrum och i direkt anslutning till bostadsområde Östra Nibble
Församling/Socken:	Hallstahammar-Berg/Svedvi socken
Terrängkarta:	617 Hallstahammar
Koordinater (mittpunkt):	136646, 6611045 (Sweref 99 16 30)
Naturgeografisk region:	26 Skogsslätten syd om Limes
Area:	74,4 ha
Fastigheter:	Valsta 3:10 och del av Hallstahammars-Nibble 1:131, ägs av Hallstahammars kommun, del av Valsta 3:3, (ägs av enskilda) Ägarna medger rätt för förvaltaren att genomföra skötselåtgärder inom berörd del av Valsta 3:3. Reservatets sydvästra del berörs av ledningsrätt 1961-665.A
Förvaltare:	Hallstahammars kommun, Tekniska nämnden
Tillsynsmyndighet:	Hallstahammars kommun, Bygg- och miljönämnden

Regler och före- skrifter

Avgifter
och taxor

Upplysningar

Dispens från föreskrifterna m.m.

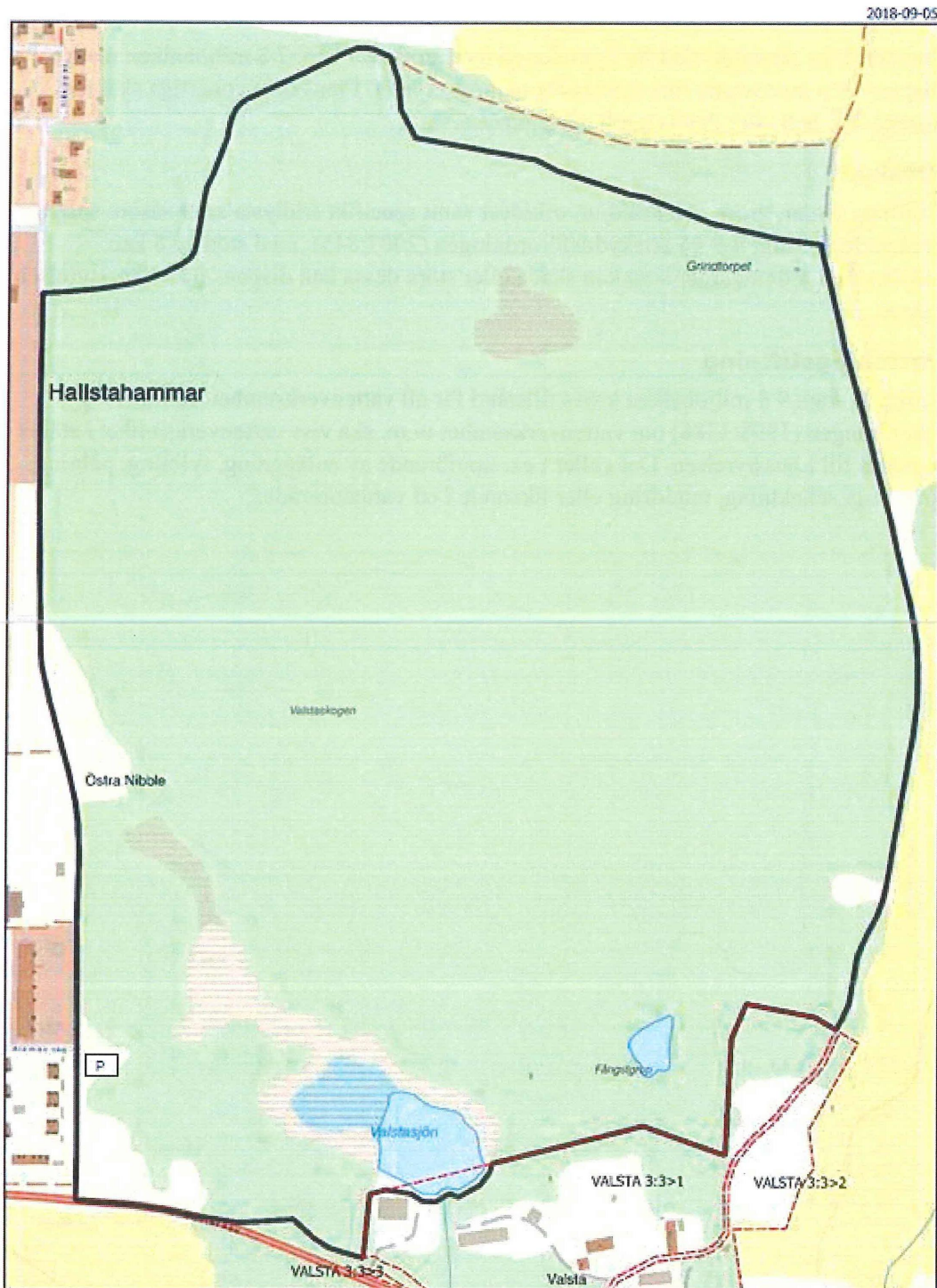
Om det finns särskilda skäl får kommunen med stöd av 7 kap. 7 § miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter för naturreservatet. Finns det synnerliga skäl får kommunen helt eller delvis upphäva naturreservatet.

Artskydd

Samtliga fåglar, grod- och kräldjur, orkidéer samt specifikt fridlysta arter såsom spetsnate är skyddade enligt 4-9 §§ artskyddsförordningen (2007:845), med stöd av 8 kap. miljöbalken. För åtgärder som kan skada eller störa dessa kan dispens från Länsstyrelsen krävas.

Vattenlagstiftning

Enligt 11 kap. 9 § miljöbalken krävs tillstånd för all vattenverksamhet. Enligt 19 § förordningen (1998:1388) om vattenverksamhet m.m. ska viss vattenverksamhet i stället anmälas till Länsstyrelsen. Det gäller t.ex. uppförande av anläggning, fyllning, pålning, grävning, schaktning, muddring eller liknande i ett vattenområde.

**Regler
och före-
skrifter**

Avgifter
och taxor

Gräns för Valstasjöns naturreservat

Bild 1. Reservatsgräns

Översiktskarta

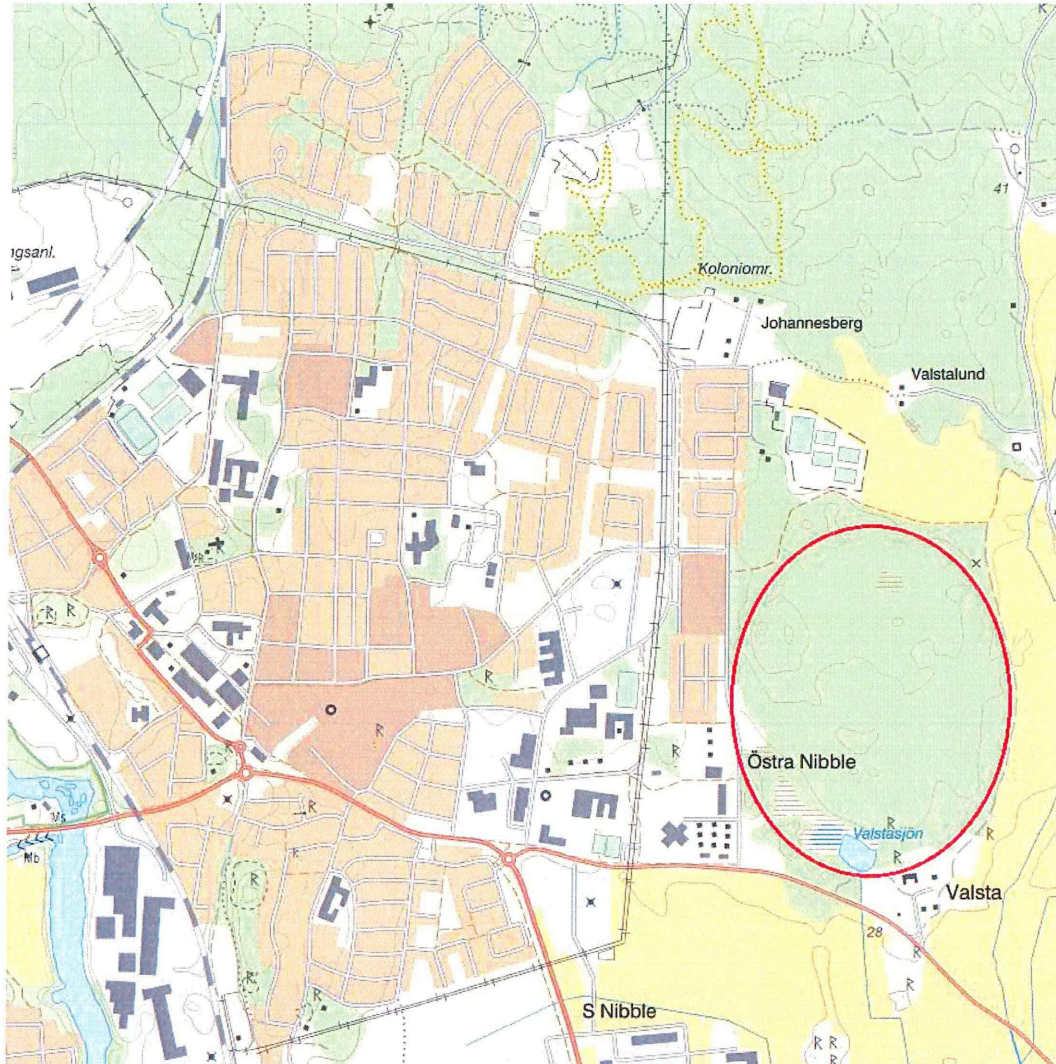

Bild 2. Översiktskarta över reservatets lokalisering

**Regler
och före-
skrifter**

Avgifter
och taxor

Skötselplan för Valstajöns naturreservat

Denna skötselplan omfattar de åtgärder som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet.

Mål och
budget

Strategi

Program

Hand-
lingsplan

Mål och
budget

Strategi

Program

**Hand-
lingsplan**

Beslutad av: Kommunfullmäktige

Datum och paragraf: 2020-02-17 § 4

Innehåll

Skötselplan för Valstasjöns naturreservat i Hallstahammars kommun	4
1. Syftet med naturreservatet	4
2. Uppgifter om reservatet	4
3. Beskrivning av området	5
4. Övergripande mål och åtgärder	6
5. Skötselområden med mål och åtgärder	7
Skötselområde 1: Vatten, fuktängar, trädklädd betesmark och skogsbete	7
Skötselområde 2: Lövdominerad skog	8
Skötselområde 3: Planterad granskog	9
Skötselområde 4: Barrskog med inslag av kärrmarker och sumpskog	10
Skötselområde 5: Social ”leuskog”	10
6. Uppföljning av skötselplanen	11
7. Karta över skötselområden	12

Mål och
budget

Strategi

Program

**Hand-
lingsplan**

Skötselplan för Valstasjöns naturreservat

1. Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att:

- bevara och utveckla tätortsnära värden för naturupplevelser, friluftsliv och rekreation,
- bevara och utveckla biologiska värden kopplade till Valstasjön med omgivande strandängar, våtmarker, och trädklädd betesmark,
- bevara och utveckla biologiska värden i skogsmark.

Syftet ska nås genom att:

- Valstasjöns fördämning restaureras och arealen vattenspeglar utökas,
- skogsskötseln anpassas så att andelen lövträd och andelen död ved ökar i hela området,
- strandängar runt Valstasjön hävdas genom bete eller slåtter,
- tillgängliggörande anläggningar såsom brygga, spänger och grillplatser uppförs.

2. Uppgifter om reservatet

Reservatets namn:	Valstasjöns naturreservat
Län:	Västmanland
Kommun:	Hallstahammar
Lägesbeskrivning:	ca 1 km öster om Hallstahammars centrum och i direkt anslutning till bostadsområde Östra Nibble
Församling/Socken:	Hallstahammar-Berg/Svedvi socken
Terrängkarta:	617 Hallstahammar
Koordinater (mittpunkt):	136646, 6611045 (Sweref 99 16 30)
Naturgeografisk region:	26 Skogsslätten syd om Limes
Area:	74,4 ha
Fastigheter:	Valsta 3:10 och del av Hallstahammars-Nibble 1:131, ägs av Hallstahammars kommun, del av Valsta 3:3, (ägs av enskilda) Ägarna medger rätt för förvaltaren att genomföra skötselåtgärder inom berörd del av Valsta 3:3.
Mål och budget	
Strategi	Reservatets sydvästra del berörs av ledningsrätt 1961-665.A
Program	Förvaltare: Hallstahammars kommun, Tekniska nämnden
	Tillsynsmyndighet: Hallstahammars kommun, Bygg- och miljönämnden

3. Beskrivning av området

Naturreseptatet ansluter direkt till de östra delarna av Hallstahammars tätort och är redan idag ett populärt upplevelseområde för förskolor, skolor och allmänheten. Busshållplats för den avgiftsfria Brukslinjen finns i närhet till reservatets västra kant, där också flera naturliga entréer till området finns. En besöksparkering har också anlagts i anslutning till Hästhovsvägen i reservatets södra delar. En stig från parkeringen leder direkt ned till Valstasjön där en rastplats med brygga planeras för att förbättra tillgängligheten till området. Om möjlighet finns ska stigen anpassas för rörelsehindrade. Genom skogen och i anslutning till sjön löper flera stigar.

Valstasjöns naturreseptat omfattas av flera olika naturtyper. Området runt sjön domineras av öppna fuktängar samt trädklädd betesmark och skogsbyte. Betesmarken har hävdats genom färbete från tidigt 1990-tal och fram till 2014. Ett litet lövskogsparti med lundkaraktär finns sydväst om sjön. Norr om sjön, och upp till reservatets norra gräns, dominerar barrskog med vissa inslag av kärrmarker. Andelen lövträd i detta område är förhållandevis liten och död ved förkommer endast i ringa omfattning.

Valstasjön skapades under senare delen av 1700-talet som en del i ett bevattningssystem, där sjöns vattennivå kunde regleras för att öka tillväxten på omgivande odlingsmark och ängar. Bevattningssystemet prisades 1816 av Kongl. Svenska Landtbruks-Academien. I sjön planterades även fisk ut för husbehov. Rester från denna tid finns kvar än idag. Bland annat syns spår av de handgrävda kanaler som bidrog till sjöns tillflöde. Sjöns fördämning, en ursprungligen handgrävd jordvall i söder, kvarhåller fortfarande vattnet i sjön. Fördämningen läcker delvis men fördämningen har förbättrats för att långsiktigt trygga vattentillgången i sjön. Den förhållandevis låga vattennivån har också lett till att sjön successivt växer igen. Uttag av vatten sker i mindre omfattning för trädgårdsbevattning inom fastigheten Valsta 3:3.

Ett rikligt bestånd av ruda finns i sjön som en rest från tidigare etablering. Kulturlämningar i området är stengärdesgårdar i skogsmarken norr om sjön. En kallmurad grop, som vid inventering klassats som fångstgrop, finns nordost om sjön. Marken runt gropen är bemängd med kolstybb och uppgifter finns om att gropen även kan ha använts som isförråd. Nordost i reservatet finns lämningar efter en sentida bebyggelselägenhet, Grindtorpet, som enligt Riksantikvarieämbetet består av en husgrund med spismursröse och minst två uthusgrunder.

Vattenvegetationen i sjön är svag och stora delar av sjöbotten saknar vegetation. Vattenblink är vanligast förekommande följt av vit och gul näckros. Ett fåtal exemplar noteras av den sårbara arten spetsnate, som missgynnas av pågående igenväxning. Fläckvis förekommer tämligen rikligt med hästsvans. Stränderna är artrika med förekomst av bland annat missne, kaveldun, kalmus, starr- och tågarter, kråklöver, kärresilja och strandlysing.

Av groddjur noteras rikligt med vanlig padda under leken och föryngringen är god. Större vattensalamander noteras årligen. Ingen föryngring av grodor sker i sjön, vilket

Mål och budget

Strategi

Program

Handlingsplan

bedöms bero på förekomsten av rudor, som predatorer på de mindre grodynglen. I närliggande fiskfria vattensamlingar sker föryngring av grodor.

Bland fåglar som regelbundet observeras kan nämnas mindre hackspett, gröngöling och spillkråka, som i rödlistan för 2015 alla bedömts som nära hotade. Mindre hackspett gynnas av löv- och blandskog med inslag av stora lövträd och död ved. Under vintern kan även äldre grandominerad skog vara viktig för födosök. Gröngöling gynnas av trädklädda betesmarker och skogsbeta. Spillkråkan trivs i äldre blandskogar med rik tillgång till såväl grov död ved som gamla levande träd som är lämpliga som boplatser. Den missgynnas av traditionellt skogsbruk där skogsbestånden blir för täta. Brukningsmetoder som plockhuggning, eller hyggesfritt skogsbruk, är därför att föredra vilket bidrar till glesare skogsbestånd.

4. Övergripande mål och åtgärder

Övergripande bevarande- och utvecklingsmål

Utifrån syftet med reservatet sätts lämpligen vissa övergripande målsättningar – som inte berör specifika skötselområden – för friluftslivet och för utvecklingen av biologiska värden. Reservatsbildningens huvudsakliga målsättning för friluftslivet är att området skyddas från exploatering. Övergripande skötsel av skogsmark kan också bidra till stärkt friluftsliv. Beträffande viktiga anläggningar för friluftslivet definieras dessa under respektive skötselområde.

Kommunens skogsinnehav är gruppcertifierat enligt FSC och PEFC. Vid upprättande av skogsbruksplan finns möjlighet att klassa bestånd till NO (Naturvård utan produktionsintresse där området lämnas orört) eller NS (Naturvård utan produktionsintresse där området gynnas av en naturvårdande skötsel). På så sätt kan en långsiktig och naturvårdsutvecklande skötsel tryggas.

I Valstaskogen har planer funnits att anlägga en ridled för att tillgängliggöra området för verksamhet inom Hallsta Ridklubb. Vid inventering har högre och torrare markområden noterats som möjliggör en ridled, vilken berör skötselområde 2, 3, 4 och 5.

I hela området finns ett utvecklat stigsystem, se kartbild över skötselområdena nedan. Stigarna är delvis – dock i viss mån felaktigt – utritade i kartan. Brister finns också när det gäller stigarnas sammanhållande sträckning. Stigar behöver löpande säkras från ”farliga” träd.

Övergripande skötselåtgärder

1. Målklasserna för samtliga skogsbestånd inom naturreservatet sätts i skogsbruksplanen alltid till NO (Naturvård utan produktionsintresse där området lämnas

Mål och budget

Strategi

Program

Handlingsplan

- orört) eller NS (Naturvård utan produktionsintresse där området gynnas av en naturvårdande skötsel).
2. Skötsel av skogen inom Valstasjöns naturreservat ska ske i enlighet med skogsbruksplanen.
 3. Stigar i området ska mätas in och vid behov sammanbindas till ett enhetligt stigsystem. Slutligt stigsystem ska märkas upp i enlighet med Naturvårdsverkets riktlinjer.
 4. Stigar underhålls genom röjning. Vid behov sker avverkning av ”farliga” träd längs stigar. Träddelar från avverkade ”farliga” träd lämnas kvar i skogen.
 5. En ridled får anläggas på höglänt mark inom reservatets skötselområde 2, 3, 4 och 5.
 6. Reservatsgränsen ska markeras i enlighet med Naturvårdsverkets riktlinjer.

5. Skötselområden med mål och åtgärder

Reservatet har indelats i fem skötselområden: 1. Vatten, fuktängar, trädklädd betesmark och skogsbeta, 2. Lövdominerad skog, 3. Planterad granskog, 4. Barrskog med inslag av kärr-marker samt 5. Social ”lekskog”. Skötselområdenas utbredning framgår av nedanstående bild.

Skötselområde 1: Vatten, fuktängar, trädklädd betesmark och skogsbeta

Nulägesbeskrivning

Skötselområde 1 utgör en mosaik av vatten, fuktängar, trädklädd betesmark och skogsbeta. Området är i sin helhet inhägnat med fårstängsel. Den trädklädda betesmarken är relativt sluten, vilket hämmar grästillsväxten.

Valstasjöns vattenhållande funktion är avgörande för nuvarande biologiska värden och möjligheterna att ytterligare utveckla dessa värden. Sjön läcker och riskerar på sikt att växa igen. Fördämningen består av en jordvall som tidigare varit bevuxen med större träd. Sannolikt bidrar trädrötter till sjöns läckage. Fördämningen har i december 2018 tätats i enlighet med Länsstyrelsens samlade beslut i ärende Dnr 521-2482-17, 535-2399-17, samt 522-5820-17. Befintligt bräddavlopp bestående av ett eternitrör har ersatts med ett plaströr i samma läge för att motverka skador på dammen vid högt vattenstånd.

Valstasjön med omgivande strandängar och betesmarker är värdefulla både ur biologisk synpunkt och för naturupplevelser och rekreation. Tillgängligheten är dock i vissa avseenden bristfällig.

Mål och budget

Strategi

Program

Handlingsplan

Bevarande- och utvecklingsmål

Målsättningen är att nuvarande naturtyper (vatten, fuktängar, trädklädd betesmark och skogsbete) ska bevaras och området ska hävdas genom bete av i första hand får eller nötkreatur. Området kan även komma att fungera som hästbetesmarker.

Ytterligare tätningsåtgärder kan bli nödvändiga i framtiden. Stora delar av jordvallen är belägen inom fastigheten Valsta 3:3. Området är markerat A i nedanstående kartbild. En höjd vattennivå medför även att sjöns areella utbredning ökar. Detta möjliggör att nya vattensamlingar kan tillskapas i synnerhet på strand-/fuktängarna väster om sjön.

Området behöver dock tillgängliggöras ytterligare för att bättre möjliggöra exempelvis pedagogiska naturstudier m.m.

Skötselåtgärder

1. Dämmande jordvall ska hållas fri från vedartad vegetation. Detta sker genom röjning vid behov.
2. Jordvallens tätning underhålls vid behov.
3. Bräddavlopp i jordvallen ska rensas och underhållas vid behov.
4. En brygga, cirka 2x7 meter, anläggs längs med jordvallen vid Valstasjöns sydvästra strand och två spänger anläggs i sjöns västra kant, vilka ansluter till den nordvästra stranden. Där spängerna passerar vatten ska ett enklare räcke sättas upp. Åtgärderna ska utföras under vinterhalvåret, oktober-mars. Anläggningarna underhålls vid behov (se Länsstyrelsens samlade beslut i Dnr 521-2482-17, 535-2399-17, samt 522-5820-17).
5. Den trädklädda betesmarken ska hållas öppen så att grästillsväxt främjas. Detta sker genom avverkning av enstaka träd. Avverkning av träd bör dock ej ske innan betesdjur finns tillgängliga.
6. Områdets stängsel iordningställs så att hävd av får, nötkreatur eller hästar möjliggörs. Vid behov sker hävd och slyröjning av betesmarker manuellt.
7. Den påverkan som muddringsåtgärder enligt Länsstyrelsens beslut i ärende Dnr 521-2482-17, 535-2399-17 samt 522-5820-17 gett, ska följas upp genom inventering av förekomsten av spetsnate. Inventering ska ske årligen de första 5 åren efter utförd åtgärd. Resultatet bör ligga till grund för eventuella åtgärder för att förbättra förutsättningarna för arten. Resultat av inventering ska rapporteras skriftligt till Länsstyrelsen senast 31 oktober årligen.

Mål och budget

Strategi

Program

Hand-
lingsplan

Skötselområde 2: Lövdominerad skog

Nulägesbeskrivning

Skötselområde 2 är beläget sydväst om Valstasjön och skötselområde 1. Området utgörs av ett mindre skogsområde som i öster domineras av lövträd med inslag av ädellöv i underskiktet. Enstaka större ekar finns. I nordväst domineras området av äldre granskog. Genom området löper en anlagd stig. Skötselområdets västra del omfattas av en öppen gräsyta där en parkeringsplats för reservatet anlagts. Längst ut i sydväst finns rester av tomtmark hörande till ett torp som brann ned under 1980-talet. Mellan tomtmark och skog inom skötselområdet uppstår ett solbelyst skogsbyn.

Bevarande- och utvecklingsmål

Grandominerat område lämnas för fri utveckling och därigenom skapas på sikt ökad andel död ved.

För lövdominerat område är målet att skapa och bevara en ädellövslund med björk och aspinslag. I vissa partier lämnas underskiktet orört som skydd för småfåglar.

Skogsbrynet i sydväst bör bevaras och underhållas för att gynna exempelvis pollinerande insekter.

Skötselåtgärder

1. Lättare röjning sker i underskiktet för att gynna ädellöv. Brunnsröjning sker runt större ädellövträd. Underhållsröjning sker längs stigar.
2. Skogsbyn i sydväst röjs vid behov. Sälj gynnas.
3. Parkeringsplatsen underhålls vid behov.
4. I anslutning till parkeringen sker skyltning av naturreservatet.

Skötselområde 3: Planterad granskog

Nulägesbeskrivning

I naturreservatets östra kant finns ett område med planterad granskog. Skogens ålder är cirka 40 år och värdena är i detta område tämligen triviala. Ett visst inslag av björk finns.

Bevarande- och utvecklingsmål

Målsättningen med skötseln är att höja de biologiska värdena genom att över längre tid ersätta den planterade granskogen med lövskog.

Mål och budget

Strategi

Program

Handlingsplan

Skötselåtgärder

1. Befintlig planterad granskog slutavverkas så snart som möjligt. Björkar i beståndet lämnas som underlag för kommande självföryngring av lövskog.

2. Vid behov hjälpplanteras området med björk eller andra mer ädla lövträd som lind och lönn.
3. Røjning sker i självforyngrad skog för att påskynda etableringen av lövskog.

Skötselområde 4: Barrskog med inslag av kärrmarker och sumpskog

Nulägesbeskrivning

Skötselområde 4 är det som till ytan är störst och omfattar ett sammanhängande skogsområde från Valstasjöns norra strand upp till den norra reservatsgränsen. I den certifieringsanpassade skogsbruksplanen indelas området i ett femtontal avdelningar som alla klassas som NO och NS.

På flera platser finns mindre sumpskogsområden och kärrmarker.

Bevarande- och utvecklingsmål

Målsättningen är att bevara ett varierat skogsområde. Kärrmarker och sumpskog lämnas orörda med undantag av att etablering av invandrande gran förhindras. I områden där skogsbruksplanen anger skötsel, sker åtgärder i syfte att öka andelen lövträd och död ved. Avverkning sker om möjligt genom plockhugning, s.k. kontinuitetsskogsbruk.

Skötselåtgärder

1. Sumpskogsområden hålls fria från invandrande gran genom røjning.
2. Naturvårdande skogsskötselåtgärder sker enligt upprättad skogsbruksplan, se 4. Övergripande mål och åtgärder.
3. Bebyggelselägenheten Grindtorpet hålls öppen genom regelbunden røjning.

Skötselområde 5: Social "lekskog"

Nulägesbeskrivning

Skötselområde 5 är beläget närmast befintlig bostadsbebyggelse och består till stor del av gles barrskog med visst inslag av björk. Den mer höglänta och torra terrängen gör att den lämpar sig för - och tål - frekvent vistelse med lek m.m. Området nyttjas flitigt av förskolor och behov finns av en enklare rastplats/grillplats i skötselområdets norra delar. I de centrala delarna intill Hästhovsvägen finns en öppen och gräsbevuxen yta som skulle kunna användas för någon aktivitetsfrämjande anläggning såsom utegym etc.

Mål och budget

Strategi

Program

Handlingsplan

Bevarande- och utvecklingsmål

Målsättningen är att bevara ett utglesat men skogbeväxt område i bostadsbebyggelsens direkta närhet och som inbjuder till vistelse i skogen för stora som små. Ett ökat inslag av

luckor i skogen skulle kunna öka områdets biologiska värde.

Skötselåtgärder

1. Naturvårdande skogsskötselåtgärder sker enligt upprättad skogsbruksplan, se 4. Övergripande mål och åtgärder.
2. En enklare rastplats/grillplats anordnas i områdets norra delar.

6. Uppföljning av skötselplanen

Den skötsel som sker enligt den certifieringsanpassade skogsbruksplanen ska följas upp årligen.

Skötselåtgärder som ombesörjs av förvaltaren ska genomföras och följas upp i sådan omfattning att syftet med reservatet inte åsidosätts. Förvaltaren beslutar om prioriteringsordning för uppförande av i skötselplanen redovisade anläggningar.

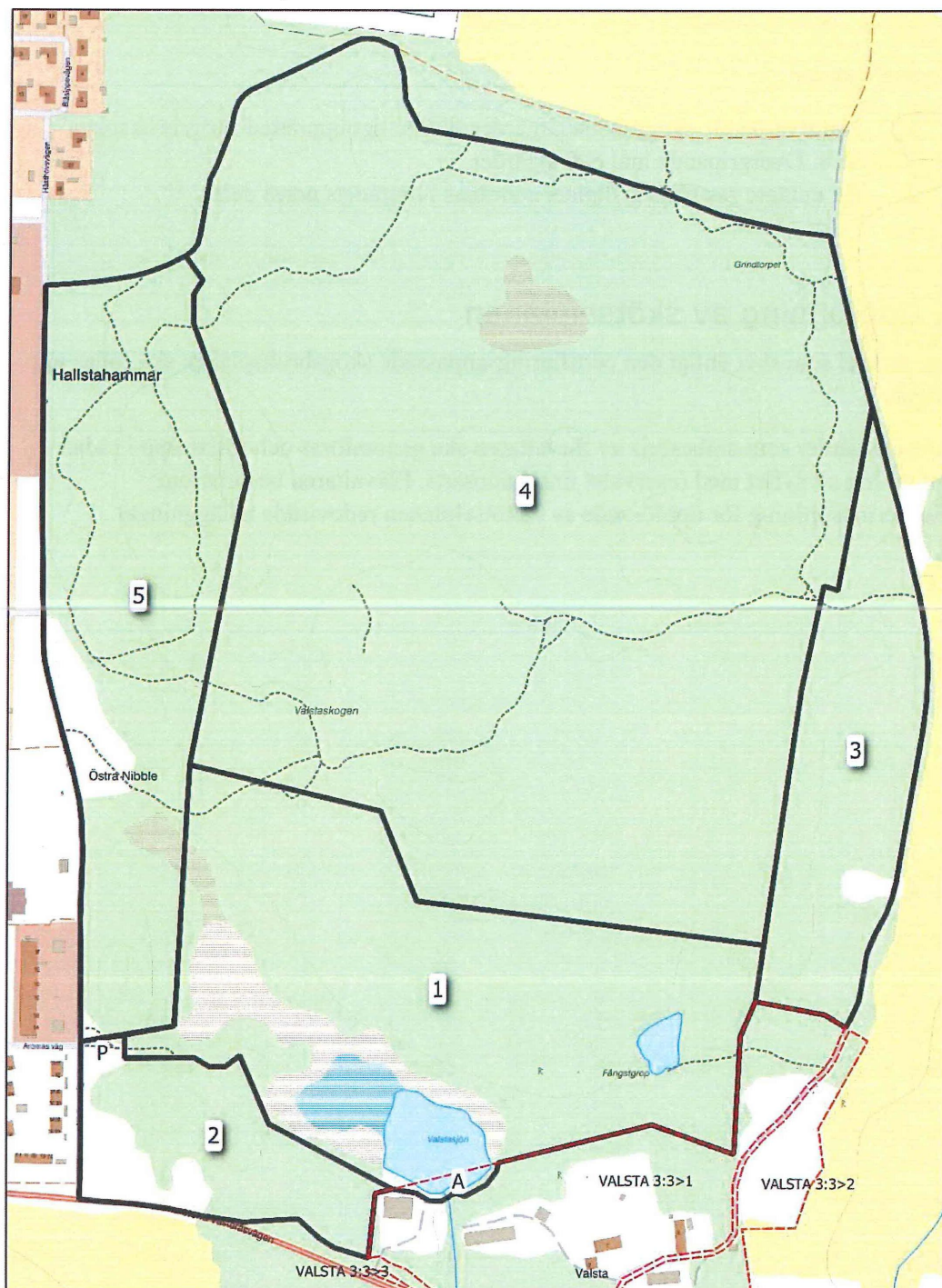
Mål och
budget

Strategi

Program

**Hand-
lingsplan**

7. Karta över skötselområden

Mål och budget

Strategi

Program

**Hand-
lingsplan**